

SUOMEN PANKIN
KIRJASTO

RIKSDAGENS BANKFULLMÄKTIGES

BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1949

TILL
RIKSDAGENS BANKUTSKOTT

HELSINGFORS 1950

RIKSDAGENS BANKFULLMÄKTIGES

BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1949

TILL

RIKSDAGENS BANKUTSKOTT

★

HELSINGFORS 1950

Det ekonomiska livet i Finland år 1949.

INNEHÅLL:

	Sid.		Sid.
<i>Det ekonomiska livet i Finland år 1949</i>	3	Granskningen av länerörelsen och valutahan-	
Krigsskadeståndet	3	deln	21
Industrin	4	Inventeringen samt inspektionen av avdel-	
Lantbruket och skogsskötseln	5	ningskontoren och agenturerna	21
Arbetsmarknaden	6	Fonder underställda bankfullmäktiges över-	
Utrikeshandeln	6	vakning	21
Inrikeshandeln	7	Sänkning av Finlands Banks räntesatser ..	21
Samfärdseln	7	Utländska krediter	22
Penning- och kapitalmarknaden	8	Nya korrespondentbanker	22
Räntenivån	10	Nya sedeltyper	22
Betalningsbalansen och kapitalrörelsen	10	Förslaget om sammanslagning av myntver-	
Prisnivån	11	ket med Finlands Banks sedeltryckeri ..	23
<i>Finlands Banks verksamhet</i>	12	Teckning av nya aktier i Tervakoski Osake-	
Penningens värde och förhållandet till utlan-	12	yhtiö	23
det	12	Donationer	24
Utlåningen	13	Inrättande av ett avdelningskontor i Rova-	
Räntesatserna	15	niemi köping	24
Sedelstocken	15	Nybygget i Vasa	25
Sedelutgivningsrätten och dess användning	15	Höjning av löner och pensioner, dyrorts-	
Bankens förhållande till staten	16	tilläggen samt den extra personalens avlö-	
Utländska clearingräkningar	17	ning	25
Remburserna	17	Pensioner och understöd	26
Bankens bokslut	18	Kontrollanterna vid avdelningskontoren ...	26
<i>Av Bankfullmäktige handlagda ärenden</i>	21	Bankfullmäktige och revisorer	27
Revisionen	21		

Den stabilisering av det ekonomiska livet, som hade skett under de föregående åren, fortsatte även senaste år. Ett störande inflytande hade den oförmånliga exportmarknaden, som likväl mot slutet av året visade tecken att stadga sig, ävensom senare följderna av devalveringarna, en del prisstegringar och en viss oro. Trots de lättnader, som hade beviljats, satte krigsskadeståndsbetalningarna industrin på ett hårt prov, vilket den dock bestod på ett tillfredsställande sätt. Avhjälpan det av krigsskadorna fortgick på alla områden. Industriproduktionen var i genomsnitt något större än under föregående år, och devalveringarna voro ägnade att underlätta exportproduktionens försvarade läge. Resultatet av lantbruksproduktionen var tillfredsställande i största delen av landet, men de svåra frosterna på sommaren förorsakade stor förödelse i synnerhet i de norra delarna av landet. Nationalinkomsten beräknas ha stigit med sammanlagt ett par procent och därigenom ha nått en högre nivå än före kriget. På arbetsmarknaden rådde icke mera som de föregående åren full sysselsättning, utan arbetslöshet uppstod i början av året, då skogsarbetena till följd av den försvagade exporten märkbart minskades. I slutet av året upprepades den till och med i förvärrad form på de av frosten hemsökta orterna i norra Finland. På vissa områden var det rätt oroligt till följd av arbetskonflikter. Penningmarknaden förblev under hela året stram, emedan investeringsuppgifter funnos i det oändliga på alla områden och efterfrågan på kredit

därför var stor. Å andra sidan samlades kapital i större omfattning än tidigare i kreditinrättningarna och räntenivån kunde något sänkas. Prisnivån fortfor att sjunka i början av året, men på sommaren skedde ett omslag, då priserna på spannmål höjdes och vissa utländska priser till följd av devalveringarna började i någon mån stiga.

Krigsskadeståndet.

Skadeståndsbetalningen tryckte fortfarande i många hänseenden sin prägel på det ekonomiska livet i Finland, trots att början hade lindrats till följd av de lättnader Rådsunionen beviljade år 1948 och sedan nya investeringar i nämnvärd grad icke vidare behövde göras i industrier för tillverkning av krigsskadeståndsvävar. Men i synnerhet krävde tillverkningen av vissa kompletta fabriksutrustningar ansevärd ansträngningar av maskinindustrin, som icke tidigare hade producerat dylika. Speciellt halvårsperioden juli—december var av denna orsak särskilt betungande, men även med denna uppgift redde sig likväl Soteva med heder, i vissa fall överskreds t. o. m. de ställda kraven. Krigsskadeståndet, varav i början av juli 1948 återstodo 73.5 milj. skadeståndsdollar, sedan nedsättningen hade beviljats, har därefter avkortats med 32.3 milj. dollar, varför 41.2 milj. dollar voro obetalade i slutet av år 1949. Följande tabell belyser betalningarna per den sista december 1949 uttryckta i miljoner skadeståndsdollar.

	Levererat			Att leverera
	19/9 1944— 30/6 1948	1/7 1948— 30/6 1949	1/7 1949— 31/12 1949	1/1 1950— 18/9 1952
Maskiner och apparater	37.6	10.6	6.5	15.9
Kabelprodukter	12.9	—	—	—
Gamla fartyg	13.9	—	—	—
Nya fartyg	25.9	8.1	6.0	25.1
Pappersprodukter	34.2	0.7	—	—
Trävaruprodukter	27.9	—	—	—
Fria leveranser	0.6	0.3	0.1	0.2
Summa	153.0	19.7	12.6	41.2

Enligt handelsstatistiken levererades år 1949 skadestandsvaror till ett värde av 12,226 milj. mark, motsvarande 11,546 miljoner föregående år. Detta motsvarar 72.3 milj. dollar enligt den officiella genomsnittskursen på dollar år 1949. Beträffande de viktigaste exporterade varuslagen kan nämnas, att enligt handelsstatistiken utfördes 47,500 ton maskiner, elektriska apparater m. m. d. mot 28,900 ton föregående år och 97 fartyg mot 73, medan däremot exporten av övriga varor enligt de förnyade avtalen var alldeles obetydlig.

Industrin.

Industrins totalproduktion var i början av året betydligt större än någonsin efter kriget. Under årets lopp, i synnerhet under det tredje kvartalet, kan likväl en tillbakagång märkas. Detta berodde delvis på säsongbetonade orsaker och arbetskonflikter men huvudsakligen på den på exportmarknaden rådande ogynnsamma tendensen, vilken förorsakade såväl en kännbar minskning av skogsarbetena som en inskränkning av den egentliga industriproduktionen, ja t. o. m. temporärt avbrott i produktionen på en del områden, då tillverkningen för upplagring icke kunde fortsättas. Under det sista kvartalet, efter devalveringarna och sedan den utländska efterfrågan åter hade blivit livligare, tog produktionen ny fart och de anhopade överskottslagren kunde exporteras.

Exportindustrin, vars produktionsvolym år 1948 var i genomsnitt 90 poäng enligt Unitas index (1935 = 100), steg det första kvartalet 1949 till 98 poäng men sjönk de följande kvartalen under motsvarande nivå för föregående år, det tredje kvartalet ända till 80 poäng. Indextalet för det sista kvartalet steg till 89 poäng och visade således en glädjande stegring. Index för hela året blev en poäng lägre än 1948. De olika branscherna av exportindustrin utvecklades under redogörelseåret olika. Sågade trävaror producerades något mera än föregående år och priserna på sågat virke voro högre än då. Även fanerindustrins produktion låg på en högre nivå än ett år tidigare. Däremot var papperstillverkningen under det andra och tredje kvartalet ganska svag men begynte mot slutet av året åter stiga, fastän prisnivån var lägre

än föregående år. Svagast var cellulosa- och speciellt sulfatcellulosaproduktionen, emedan prisnivån hade sjunkit synnerligen lågt. I slutet av året syntes även på detta område tecken på en förbättring av marknaden, sedan efterfrågan åter hade blivit livligare.

Hemmamarknadsindustrins produktion steg i jämförelse med föregående år, då index var 166 poäng, till i genomsnitt 178 poäng. Sedan index under årets första kvartal hade stigit ända till 193 poäng, således nästan till det dubbla jämfört med år 1935, inträffade visserligen av nyssnämnda orsaker en tillbakagång, men index höll sig likväl högre än året förut.

Byggnadsverksamheten blev under år 1949 betydligt livligare, till stor del tack vare de s. k. Aravalänen. Byggnadsregleringen kunde gradvis avvecklas, så att också de sista undantagsbestämmelserna upphörde att gälla före årets utgång, då även Kymros verksamhet avslutades. Om den faktiska byggnadsverksamheten finnas uppgifter icke tillgängliga, men de av Kymro utfärdade byggnadstillstånden ge ett begrepp om dess omfattning. Byggnadstillstånd beviljades för sammanlagt 23.1 milj. m³. Härav gällde 9.2 milj. m³ stenhus och 13.9 milj. m³ trähus. Största delen av tillstånden gavs för landsbygdens behov, inalles ungefär 16.0 milj. m³, medan åt städerna beviljades tillstånd för blott e. 4.8 milj. m³. Åt industrier beviljades byggnadstillstånd för 1.3 milj. m³, åt kraftverk för 0.2 milj. m³ och åt andra för 0.8 milj. m³. Emedan tillstånd icke dåmera behövdes för alla slags byggnadsarbeten, förmodar man att föregående års byggnadsvolym överskreds. I synnerhet var den kommunala byggnadsverksamheten på landsbygden (skolor, sjukhus, hälsogårdar, kommunalhem m. m.) livligare, medan däremot industrin byggde mindre än under tidigare år.

Som komplettering till ovanstående må nämnas, att byggnadsverksamheten i de 18 städer och 8 köpingar, om vilken byrå för social forskning har samlat uppgifter, var något livligare än föregående år. Volymen av de på dessa orter färdigblivna byggnaderna var inalles 2.5 milj. m³ mot knappa 2.4 miljoner 1948. Bostadslägenheternas antal i dessa byggnader var 5,150 och bostadsrummens 14,584, varför ökningen från

föregående år var i runt tal 13 och 18 %. Stegringen hade varit större, om icke rörarbetarnas långvariga strejk hade hindrat vissa gårdar att bli färdiga före årets slut. Trots detta befinner sig bostadsfrågan fortfarande i sitt förra svåra läge, emedan det som byggdes endast förmådde avvärja en ytterligare skärpning av bostadsbristen.

Återuppsygnadsarbetet i norra Finland är i stort sett klart. Under året blevo ytterligare 1,015 byggnader färdiga. Byggnadsverksamheten enligt jordanskaffningslagen var livlig; sammanlagt uppfördes 25,838 nya byggnader, därav 10,982 bostadshus och 5,584 djurstall. De färdigblivna byggnadernas volym var inalles 7.2 milj. m³, förutom de 5.9 milj. m³, som vid årsskiftet voro under arbete.

Som ett tecken på livaktighet i byggnadsverksamheten kan ännu nämnas, att cementtillverkningen under de tre första kvartalen var 511,000 ton, vilket är drygt 28 % mera än föregående år.

Lantbruket och skogsskötseln.

Väderleksförhållandena voro i början av växtperioden tämligen gynnsamma för *lantbruket*, men växtlighetens vidare utveckling stördes sedermera av sträng frost, som på sina ställen, i synnerhet i de nordliga delarna av landet, förorsakade svåra skador. Frostskadorna uppskattades till ungefär 2,700 milj. mark. Likväl var årsskörden i allmänhet tillfredsställande. Uttryckt i spannmålsenheter blev den enligt förhandskalkyler endast något mindre än under föregående år och ungefär 12 % mindre än de sista åren före kriget. Beträffande de viktigaste odlingsväxterna kan i stöd av preliminära uppgifter nämnas, att skörden gav vete 248,000 ton mot 265,000 ton föregående år, råg 200,800 mot 199,100 ton, korn 175,400 mot 214,400 ton, havre 616,200 mot 640,400 ton, potatis 1,183,700 mot 1,950,400 ton, sockerbeter 165,000 mot 178,800 ton, kålrötter o. a. rotfrukter 640,600 mot 685,900 ton och odlat hö 2,681,300 mot 2,308,100 ton.

Kreatursstocken, som ännu under åren efter kriget minskades, har småningom ökat. Från mars 1948 till mars 1949 steg sålunda antalet kor med drygt 25,000 eller med 2.5 %, medan ökningen av ungboskap var mycket kraftigare, ungefär 56,000 styce-

ken eller 22 %. Svinstammen ökades med en dryg tredjedel, hönsen med nästan 40 % och även fåren med c. 6 %. Kreatursprodukter fördes i marknaden märkbart mera än under de senaste åren, delvis nådde produktionen t. o. m. nivån före kriget. Mjölkproduktionen ökades kraftigt och steg till 2,100 milj. kg men var drygt en femtedel mindre än de senaste åren före kriget. Även tillgången på smör, ost och ägg var, trots senaste års betydande stegring, mindre än på slutet av 1930-talet, men produktionen av kött och i synnerhet av fläsk steg till sistnämnda nivå. Av dessa orsaker förbättrades livsmedelssituationen märkbart och närmade sig i många avseenden redan förhållandena före kriget. Samtidigt blev det möjligt att snabbt upphäva regleringen, så att vid utgången av redogörelseåret egentligen blott sockret, kaffet och margarinet voro på kort.

Skogsarbetena minskades under avverkningsperioden 1948/49 ansevärt jämfört med föregående år, och denna tendens fortfor under avverkningsperioden 1949/50. Delvis berodde detta på att mera brännved än beräknat hade samlats i lager och att behovet minskades i och med att tillgången på kol och koks förbättrades. Konjunkturuomslaget inom exportindustrin och det minskade behovet av råvara till följd därav utgjorde likväl huvudorsakerna. Medan 34.5 milj. m³ löst mått fälldes under avverkningsperioden 1947/48, var den avverkade mängden under följande period ungefär 29 milj. m³ löst mått och för innevarande avverkningsperiod beräknas mängden möjligen komma att sjunka ända till 20—15 miljoner beroende på, vilka väderleksförhållandena bli under vintern. Fram till slutet av redogörelseåret hade endast 45 % fällts av den mängd, som föregående period avverkades under motsvarande tid. Analogt med detta har även användningen av arbetskraft gått märkbart ned i skogsarbetena. I mars 1949 voro ungefär 100,000 personer i skogsarbeten mot 175,000 ett år tidigare och i april hade antalet sjunkit till 55,000 medan det vid samma tidpunkt år 1948 var 132,000. På hösten var situationen ännu sämre, och fastän den innan årets slut något förbättrades, var antalet personer i skogsarbeten ultimo december endast 67,000 mot 115,000 ett år tidigare och 130,000 två år tidigare.

Arbetsmarknaden.

Den fulla sysselsättning och översysselsättning, som tryckte sin prägel på åren efter kriget, har, som av det ovan sagda framgår, vikit undan och lämnat rum för den för våra förhållanden typiska vinterarbetslösheten. Redan i början av rapportåret var de arbetslösa antal ungefär 13,800 och innan mars hade det stigit till c. 51,400. Ehuru man icke var beredd på en så omfattande arbetslöshet, kunde likväl större delen av de arbetslösa, i mars ungefär 35,300 personer, placeras i nödhjälpsarbeten, medan åter andra hjälptes på annat sätt. I april begynte arbetslösheten minska och på sommaren var den nästan obefintlig, men på hösten ökades åter de arbetslösa antal. Detta berodde huvudsakligen på den ringa mängden skogsarbeten, varjämte den av frosten förorsakade missväxten i norra Finland ökade svårigheterna och av regeringen krävde ständigt nya åtgärder och större anslag än förut. Innan utgången av december hade de arbetslösa antal stigit till mer än 58,000. Av dessa voro ungefär 32,600 placerade i nödhjälpsarbeten.

Arbetsmarknaden var först lugn, men i slutet av sommaren uppstodo svåra arbetskonflikter. Emedan de indexbundna lönerna icke hade stigit sedan våren 1948, framträdde ett tilltagande missnöje, i synnerhet sedan vissa priser hade begynt stiga. Oaktat den prisindex, som reglerar lönerna, icke hade stigit, hade för vissa arbetarkretsar lönerna under årets lopp i någon mån höjts. Sålunda voro de manliga industriarbetarnas timlöner under det tredje kvartalet i genomsnitt ungefär tre procent och de kvinnligas tre och en halv procent högre än under sista kvartalet av föregående år. Trots allt ökades trycket på lönefronten mot slutet av året. Alldeles vid årets slut bestämde regeringen, att tidlöner skulle höjas med högst 7 1/2 %. Denna förhöjning, som närmast avsåg en groputjämning, ledde sedermera till en höjning av tidlönerna över lag.

Utrikeshandeln.

Totalvärdet av utrikeshandeln var under redogörelseåret rekordartat stort, nämligen

131,880 milj. mark mot 122,874 miljoner år 1948, om krigsskadeståndsexporten lämnas obeaktad. Stegringen, ungefär 7 %, berodde på det ökade exportvärdet. Exporten var i synnerhet under höstmånaderna märkbart större än föregående år och steg under hela året till 65,603 milj. mark, vilket är drygt 16 % mera än år 1948. Denna stegring berodde enbart på att exportvolymen ökades, medan däremot exportpriserna i genomsnitt voro något lägre än föregående år. Prisnivån skulle till följd av prissänkningen i utlandet ha varit ännu ofördelaktigare om icke tack vare devalveringarna priserna på de viktigaste exportartiklarna hade stigit uttryckta i mark, samtidigt som den utländska efterfrågan blev livligare. — Utanför den kommersiella exporten faller krigsskadeståndsexporten, som enligt handelsstatistiken hade ett värde av 12,226 milj. mark.

Importen åter hade ett penningvärde av 66,277 milj. mark eller nästan detsamma som föregående år. Emedan priserna till följd av kurshöjningarna stego, erhöles för denna summa dock icke en lika stor varu- volym som föregående år utan ungefär 10 % mindre. Importvolymen var likväl större än före kriget, medan däremot exportvolymen var en femtedel mindre än då.

Förhållandet mellan import- och exportpriserna, det s. k. bytesförhållandet, vilket de senaste åren har varit synnerligen förmånligt, försämrades något under redogörelseåret men kan likväl icke anses vara ofördelaktigt. Det var nämligen 121 mot 133 år 1948, om 1935 års prissförhållande betecknas med 100.

Om endast den kommersiella exporten tages i beaktande, slutade handelsbalansen för redogörelseåret med ett importöverskott av 674 milj. mark. Handelsbalansen var således nästan i jämvikt, medan importen under de föregående åren har varit mycket större än exporten, år 1948 hela 9,864 milj. mark större. Om jämväl krigsskadeståndsexporten beaktas, visade handelsbalansen ett exportöverskott om 11,552 milj. mark mot 1,682 miljoner år 1948.

Importen fördelade sig på sina huvudgrupper sålunda, att på första plats som vanligt kommo råvarorna, vilkas importvärde steg till 30,248 milj. mark eller 45.7 % av hela importen. Införseln av nä-

rings- och njutningsmedel, vilken under åren efter kriget har varit den näst största, sjönk däremot under redogörelseåret till sista plats, emedan det icke mera till följd av den inhemska produktionens uppsving behövdes sådana kvantiteter utländska livsmedel som under tidigare år; bl. a. importerades råg och smör i mindre omfattning. Däremot kunde införseln av vissa högklassiga närings- och njutningsmedel ökas. Importvärdet av denna varugrupp var inalles 9,370 milj. mark eller 14.1 % av hela importen mot 19.9 % år 1948. Till andra plats steg importen av maskiner och transportmedel o. dyl., belöpande sig till 15,191 milj. mark eller 22.9 % av importvärdet motsvarande 19.1 % föregående år. Även importen av „övriga konsumtionsvaror”, bl. a. alla slags textilvaror, kunde ansenligt ökas, så att importvärdet steg till 11,468 milj. mark eller 17.3 %, medan det år 1948 var endast 12.5 %. Importens struktur har sålunda blivit „normalare”, om därmed avses förhållandena före kriget.

Även i den kommersiella exportens struktur skedde vissa ändringar. Exporten av trävaror och färdiga träarbeten intog ånyo första plats med ett värde av 31,045 milj. mark eller 47.3 % av hela exporten, om krigsskadeståndet icke tages i beaktande. Dessa varors exportvolym hade ökat något och priserna, som i början av året försämrades, stego sedermera så mycket att genomsnittspriset för året ansenligt översteg föregående års nivå. Annorlunda gestaltade sig utvecklingen av den näst största gruppen, nämligen pappersindustriprodukterna, vilka år 1948 intogo första plats. Priserna sjönko under hela året trots devalveringarna, och oaktat exportvolymen i synnerhet i slutet av året ökades, blev värdet lägre än föregående år. Pappersindustriprodukter utfördes till ett värde av inalles 26,713 milj. mark motsvarande 40.7 % av exportvärdet mot 51.2 % föregående år. Exporten av lantbruksprodukter, vilken under åren efter kriget alldeles har legat nere, visade de första tecknen på en uppblomstring men svarade för endast 2.4 % av exporten. Även beträffande exporten av „övriga varor” kan ett uppsving märkas. Dess värde uppgick till 6,255 milj. mark eller 9.6 %, medan det ett år tidigare utgjorde endast 6.6 % av exportvärdet.

Den kommersiella exporten av vissa viktiga produkter ökades jämfört med föregående år, delvis emedan de icke mera behövdes för betalning av krigsskadeståndet. Sålunda utfördes 607,000 standards sågvaror mot 470,000 standards föregående år, 160,300 ton slipmassa mot 97,100 ton, 449,500 ton sulfitecellulosa mot 371,400 ton, 208,000 m³ faner mot 175,000 m³ och 348,000 ton tidningspapper mot 288,800 ton. På grund av försämrade konjunkturer minskades å andra sidan t. ex. exporten av sulfatcellulosa från 331,000 ton till 310,800 ton, av övriga pappersslag från 127,700 ton till 106,700 ton och av papp och kartong från 108,100 ton till 91,400 ton. Det bör observeras, att exporten av vissa produkter kunde upprätthållas endast genom att nya marknader söktes för dem.

Inrikeshandeln.

Inrikeshandeln tog märkbar fart och visade i sin mån, att varubristen från tiden efter kriget hade upphört. På många områden härskade visserligen fortfarande stor knapphet och urvalet var litet, men i andra fall kan man redan säga, att tillgången var riklig. Partiaffärernas försäljning steg till c. 126,000 milj. mark. Ökningen från föregående år var nästan 17 %. Emedan parti- priserna i genomsnitt voro endast 0.7 % högre än år 1948, var sålunda handeln kvantitativt drygt 16 % större än då.

Samfärdseln.

Fartygstrafiken på utländska hamnar var ungefär lika livlig som föregående år. Antalet avgångna fartyg, 5,600, var nämligen något större än då, 5,280. Fartygen voro likväl i genomsnitt mindre än år 1948, så att deras sammanlagda tonnage utgjorde 3,987,000 nettoregisterton mot 4,072,000 ton år 1948. Däremot var antalet avgångna lastade fartyg 17 % större än föregående år. Det är att märka, att härvid antalet finska fartyg såväl absolut som relativt minskades. — Handelsflottan ökades likväl något. Antalet nyanskaffade fartyg var 32, med en dräktighet av drygt 25,000 bruttoton, men samtidigt avfördes av olika orsaker 28 fartyg med ett tonnage om nästan 11,000 bruttoton. Nettoökningen var således endast 14,500 bruttoton. Vid

redogörelseårets slut omfattade handelsflottan 657 fartyg med en sammanlagd dräktighet av 534,500 bruttoton, men av dessa voro blott 205 fartyg på 471,200 ton i egentlig mening havsgående. Handelsflottan är därför fortfarande en tredjedel mindre än före kriget.

Järnvägstrafiken var stillsammare än föregående år. Den rullande materielen ökades såväl beträffande lokomotiv som person- och godsvagnar, men transportbehovet hade sjunkit, så att antalet vagnaxelkilometer reducerades med c. 6 %. Som frakt- och ilgods transporterades sammanlagt 13.9 milj. ton eller ungefär 10 % mindre än föregående år, och antalet resande minskades med ungefär 7 % eller till 42.1 miljoner.

Fastän *bilparken* var gammal och sliten och det icke heller fanns stora möjligheter att förnya den, blev biltrafiken betydligt livligare. Antalet bilar i trafik beräknades till sammanlagt 56,200 mot c. 50,800 ett år tidigare. Av dessa voro 25,900 lastbilar, 2,900 bussar och 23,200 personbilar.

Flygtrafiken stod på ungefär samma nivå som föregående år. Totalantalet flygkilometer var 1,957,000, vilket betyder en ökning med c. 3 %. Antalet resande var nästan 65,000 eller i det närmaste 4 % större än år 1948, medan åter mängden transporterat gods var 191,600 kg eller en tredjedel större än ett år tidigare.

Penning- och kapitalmarknaden.

Sedan under 1948 förtroendet till penningvärdet och till en stabilisering av de ekonomiska förhållandena hade stärkts och sparräntan hade höjts, inflöt kapital ganska rikligt i kreditinrättningarna. På penningmarknaden inträdde därför en lättnad, som i början av redogörelseåret ledde till en sänkning av räntenivån, varom mera nedan. För förnyandet av produktionsmaskineriet och för byggnadsändamål samt överhuvudtaget som en följd av affärlivets uppblomstring förblev kreditbehovet likväl så stort, att icke närmelsevis all efterfrågan kunde tillgodoses. Penningmarknaden förblev därför fortfarande stram.

Affärsbankernas inlåning från allmänheten steg rekordartat år 1949; ökningen

var 10,310 miljoner mot 6,310 resp. 6,477 miljoner de närmast föregående åren. Stegningen var således drygt 23 %. Av ökningen kom nästan två tredjedelar eller 6,611 milj. mark på depositionsräkningarna och ungefär en tredjedel, 3,699 miljoner, på checkräkningarna, medan motsvarande tal år 1948 voro 4,487 och 1,823 miljoner. Totalt växte sålunda depositionskontona med 27 % till 31,079 milj. mark vid redogörelseårets slut. Checkmedlen ökades proportionsvis långsammare, med 19 %, varför de i slutet av år 1949 utgjorde 23,276 milj. mark. — Tillväxten av inlåningen hade varit ännu större, om icke medel hade överförts från depositionsräkningarna till kapitalet, då storbankerna höjde sitt aktiekapital.

Andra kreditinrättningar, närmast sparbankernas, insättningar i affärsbankerna hade ansenligt ökat, med 1,545 milj. mark, motsvarande en minskning med 521 miljoner föregående år. Orsaken till denna stegring var närmast de placeringssvårigheter, som vissa sparbanker på landsbygden hade. Affärsbankernas hela inlåning ökades sålunda med 11,855 milj. mark eller i det närmaste med 24 %, medan motsvarande ökning år 1948 var endast 13 %.

Den livliga efterfrågan på kredit framgår av att affärsbankernas utlåning till allmänheten och övriga kreditinrättningar steg med sammanlagt 13,338 milj. mark eller närapå 29 %, medan ökningen föregående år var 8,798 miljoner eller c. 23 %.

För att kunna upprätthålla jämvikt mellan inlåning och utlåning, vilka båda starkt ökats, och samtidigt fylla banklagens säkerhetskrav gingo affärsbankerna såsom ovan redan antydde in för att öka sina egna medel. De tre största bankerna höjde sitt aktiekapital genom nyemission. Affärsbankernas egna medel på aktie-, aktieemissions- och reservfondskontona voro, då vissa överföringar av vinstmedlen beaktas, vid redogörelseårets slut sammanlagt 1,555 milj. mark större än ett år tidigare. Dessutom minskade bankerna liksom alla år efter kriget sin obligationsportfölj i den mån amorteringen av obligationerna gjorde det möjligt. Under året reducerades sålunda bankernas sammanlagda obligationsportfölj med 531 milj. mark till 3,627 miljoner, medan den på hösten 1944 var över 10 miljarder mark.

Ett bevis på den fortgående stramheten på penningmarknaden utgör den omständigheten, att affärsbankerna icke under hela året kunde bliva kvitt sina rediskonter. Under förra hälften av året höllo sig dessa visserligen på en lägre nivå än föregående år, men på hösten var förhållandet det omvända. Efter vanligheten nådde rediskonterna sitt maximum vid de fyra tidpunkter, då omsättningsskatten skulle betalas. Medan deras summa i början av redogörelseåret var 1,533 milj. mark var den vid utgången av december 1,842 miljoner.

Affärsbankernas betalningsförhållande till utlandet ändrades icke mycket under året, om också en utveckling mot det bättre kunde märkas. Såväl de utländska tillgodohavandena som de utländska skulderna ökades under året, de förra likväl kraftigare. Resultatet var, att affärsbankerna vid årets slut hade ett utländskt nettotillgodohavande om 495 milj. mark, medan motsvarande nettotillgodohavande ett år tidigare var endast 107 miljoner.

Även de övriga kreditinrättningarnas, d. v. s. sparbankernas, andelskassornas, Postsparbankens, handelsandelslagens sparskassors och Fastighetsbankens inlåning från allmänheten växte kraftigt under det gångna året. Enligt förhandsuppgifter var ökningen 15,880 milj. mark eller c. 28 %, medan motsvarande ökning föregående år var 9,151 miljoner eller 19 %. Trots att efterfrågan på kredit, och därmed också utlåningen, var synnerligen livlig, funno icke alla kreditinrättningar önskvärda investeringsobjekt, såsom även framgår av den ovan nämnda omständigheten, att affärsbankernas inlåning av övriga kreditinrättningar hade ökats.

För Finlands Banks utlåning redogöres i den andra avdelningen av denna berättelse.

Kapitalmarknaden var liksom under tidigare år synnerligen matt. Obligationer voro varken privata personer eller kreditinrättningar intresserade av, snarare sökte de frigöra sina tidigare placeringar. Vissa nya obligationslån emitterades visserligen under året, men obligationerna försökte man icke ens i allmänhet placera på marknaden, utan de köptes av Folkpensionsanstalten eller Postsparbanken, utom i ett par fall, då obligationerna övertogs av

vissa kreditinrättningar. Av obligationslånen, sammanlagt 1,515 milj. mark, erhöLL Lovisa stad 60 milj. mark, Fastighetsbanken i Finland Ab 100 miljoner och Andelskassornas Central Ab 1,200 miljoner, samt ytterligare Tyrvään Voima Oy två lån om inalles 125 miljoner och Suur-Savon Sähkö Oy 30 miljoner; föregående år hade nya obligationslån emitterats till ett värde av 2,635 miljoner. Räntan var i allmänhet bunden vid Finlands Banks diskontranta eller storbankernas depositionsränta. Staten emitterade både ett nytt sparbanks- och ett nytt postsparbankslån och sålde dessutom obligationer av det s. k. III sparbankslånet, för det mesta till sina egna inrättningar, för sammanlagt 4,039 milj. mark, men samtidigt inlöste obligationer av andra inhemska lån till ett värde av 5,788 milj. mark jämte obligationer av I och II ersättningslånet för 1,691 milj. mark.

Stabiliseringen av förhållandena kom till synes jämväl på fondbörsen, vars noteringar icke utmärktes av lika häftiga pendlingar som under föregående år. I början av året blevo aktiekurserna fastare, men i maj skedde ett omslag, vars sjunkande tendens tryckte sin prägel på börsen ända till augusti. I september nåddes en ny toppnotering, som på hösten följdes av en svagare tendens ända tills kraven på höjda löner i december väckte fruktan för ny inflation och stegring av aktiekurserna. Unitas aktieindex steg sålunda från 228 poäng i december 1948 till 272 poäng i december 1949 men var för hela året i genomsnitt något lägre än föregående år. Fluktuationerna voro efter vanligheten märkbart större för industriaktierna än för bankaktierna; kursindex för industriaktierna steg sålunda från 259 poäng till 315 poäng men motsvarande index för bankaktierna endast från 94 till 104 poäng. Omsättningen på fondbörsen var betydligt större än föregående år, nämligen 1,617 milj. mark mot 1,276 miljoner år 1948. Liksom föregående år voro II ersättningslånets indexbundna obligationer och Holding-bolagets andelsbevis föremål för stort intresse, och på den grund stego noteringarna på dem under året ansenligt.

Även under det gångna året var den ekonomiska företagsamheten i form av nybildade aktiebolag tämligen livlig. Nya ak-

tiebolag bildades till ett antal av 1,390 med ett sammanlagt aktiekapital om 1,573 milj. mark, således ungefär lika mycket som föregående år. Medels kapitalhöjningar ökades bolagens aktiekapital kraftigt, nämligen i 622 fall med sammanlagt 8,695 milj. mark, medan motsvarande ökning föregående år var 4,367 miljoner. Detta betyder dock icke att nytt kapital investerades till hela detta belopp, utan i talrika fall var det fråga om gratisemissioner som en naturlig följd av inflationen.

Räntenivån.

All slags ekonomisk verksamhet, bostadshus och byggnadsföretagsamhet ledo av den räntenivå, till vilken de åren 1947 och 1948 företagna höjningarna av räntesatserna hade lett. Trots att man inom andra kreditinrättningar i allmänhet icke i början av 1949 ansåg utvecklingen på penningmarknaden ännu vara mogen för en sänkning av räntesatserna, slog Finlands Bank, såsom i ett annat sammanhang skall visas, in på räntesänkningarnas väg. Även penninganstaltens gemensamma räntedelegation beslöt den 15 mars sänka utlåningsräntorna räknat från början av påföljande april sålunda, att högsta räntesatsen för förstklassiga in-teckningslån ävensom för varuväxlar sänktes från 9 till 8 1/2 %, likväl så, att de små penninganstalterna erhöles rätt att överskrida denna gräns. Litet senare togs det andra steget i samma riktning. Den 11 maj beslöt räntedelegationen, följande Finlands Banks exempel, rekommendera en sänkning av alla räntesatser med en procent från den 1 juli. Härigenom sjönk högsta räntan på förstklassiga in-teckningslån och därmed jämförliga krediter till 7 1/2 % och på övriga krediter till 8 %. Depositionsräntan sjönk i motsvarande grad i de olika grupperna av kreditinrättningar till resp. 5, 5 1/4 och 5 1/2 % och räntan på checkräkning till 1 %. På många håll hoppades man, att en ny räntesänkning skulle fås till stånd på hösten. Emedan penningmarknaden förblev stram och devalveringarna och följderna av dessa hade väckt till liv fruktan för en ny inflation, saknades dock förutsättningar för en dylik sänkning.

Den under året företagna sänkningen av

räntenivån framträder tydligt i affärsbankernas genomsnittsränta. Medelräntan för utlåningen, som i slutet av år 1948 hade stigit till 9.13 %, hade nämligen vid utgången av redogörelseåret sjunkit till 7.83 %, samtidigt som inlåningsräntan i genomsnitt hade fallit från 4.25 % till 3.43 %.

Betalningsbalansen och kapitalrörelsen.

Alla nödvändiga uppgifter rörande den utländska betalningsbalansen finnas ännu icke tillgängliga, men vissa förhandsberäkningar kunna göras. Betalningsbalansens viktigaste faktor, utrikeshandeln, visar — såsom ovan har sagts — en anseelig inkomstökning från föregående år. Medan handelsbalansen för år 1948 slutade med ett importöverskott om i runt tal 9,900 milj. mark, utgjorde detta överskott endast 700 miljoner år 1949, varför handelsbalansen var 9,200 milj. mark „fördelaktigare”. Däremot minskades handelsflottans fraktinkomster i utrikessjöfart, så att nettoinkomsten i betalningsbalansen från denna källa enligt förhandsberäkning sjönk med i runt tal 600 milj. mark till 3,900 miljoner. Om man förutsätter att summan av betalningsbalansens övriga löpande inkomster och utgifter förblev oförändrad, blir slutresultatet att betalningsbalansen var 8,600 milj. mark bättre än år 1948. Medan de löpande utgifterna i betalningsbalansen för sistnämnda år överskred mot-svarande inkomster med ungefär 6,100 milj. mark, var betalningsbalansen för redogörelseåret aktiv med ett beräknat inkomstöverskott av c. 2,500 miljoner.

Vad den utländska kapitalrörelsen beträffar, erhöles under 1949 ny kredit i mindre omfattning än under tidigare år efter kriget. Från Internationella Återuppbyggnadsbanken erhöles två nya lån, det ena på 12.5, det andra på 2.3 milj. dollar, båda för förnyande och komplettering av produktionsmaskineriet, i främsta rummet maskiner för såg- och träförädlingsindustrin. Dessa lånemedel hunno likväl icke komma till användning under redogörelseåret; endast 126 milj. mark av detta kapital importerades. Mycket större betydelse hade de under tidigare år beviljade krediterna, som icke hade använts i sin helhet,

utan av vilka anseliga belopp kunde erhållas till landet år 1949. Motvärdet till detta kapital var 3,678 milj. mark, varför landet fick långfristig kredit till ett värde av inalles 3,804 milj. mark, om man lämnar vissa låneregleringar obeaktade, vilka ökade skulden utan att inbringa landet nytt kapital. Å andra sidan användes 4,619 milj. mark till amorteringar och låneavkortningar. Under sådana förhållanden erhöles till landet alls intet nytt långfristig kapital, utan tvärtom exporterades kapital till ett värde av 815 milj. mark. Även de kortfristiga skulderna och tillgodohavandena utvecklade sig så, att nettot blev en kapitalutförsel om 964 milj. mark. Slutresultatet var därför, att under redogörelseåret kapital exporterades till ett värde av 1,779 milj. mark. Detta betyder likväl icke att vår skuld till utlandet minskade i motsvarande grad. Tvärtom måste man konstatera, att agioförlusterna till följd av devalveringarna tillsammans med vissa skuldregleringar ledde till, att vårt lands utländska nettoskuld ökades med 19,046 milj. mark och vid årets slut steg till 63,024 miljoner.

Prisnivån.

I början av år 1949 fortsatte den prisnedgång, som begynte föregående sommar efter det att priserna i årtal hade gått upp. I april—maj avstannade likväl den nedgående tendensen och slog om till svagt stigande och i juli började prisuppgången bli något kraftigare. Detta berodde dels på den företagna devalveringen, dels på att vissa stödpremier avskaffades; verkningarna av dessa faktorer försökte man eliminera genom att sänka en del priser även som omsättningsskatten. Den i september verkställda devalveringen av dollarn ten-

derade också den att höja vissa priser, men stegringen var rätt obetydlig.

På grund av nyssnämnda faktorer steg partiprisindex (1935 = 100) under året från 1,104 poäng i december 1948 till 1,138 poäng ett år senare. Stegningen var sålunda knappa 3.1 %, medan den år 1948 hade varit 9.3 % och under åren därefter mycket större. Beträffande inhemska produkter var ökningen ännu mindre, från 1,126 poäng till 1,135 poäng eller endast 0.8 %, beträffande importvarorna åter något större, från 1,049 poäng till 1,144 poäng eller 9.1 %. Ytterligare må nämnas, att av de tre huvudgrupperna av inhemska produkter endast en, industriprodukterna, visade en prisstegring, inalles 62 poäng eller 6.5 %, medan däremot prisindex för lantbruksprodukter sjönk med 25 poäng eller 2.0 % och för skogshushållningsprodukter med hela 113 poäng motsvarande 7.4 %. Det oaktat voro priserna på industriprodukter proportionsvis lägre än på övriga produkter.

Likartad var utvecklingen av levnads-kostnadsindex, som steg från 869 poäng i december 1948 (1935 = 100) till 899 poäng i december 1949 eller med c. 3.5 %. Även levnads-kostnadsindexens undergrupper avveko anseeligt från varandra. Från de övriga skilde sig index för värme och lyse, vilken sjönk från 1,601 poäng till 1,431 poäng eller med 10.6 %. Även skatteindex sjönk något, med 4.7 %. Övriga gruppindex stego däremot, hyresindex proportionsvis mest, med 37.3 %, men det oaktat var hyresindex till följd av hyresregleringen endast 221 poäng eller mycket lägre än alla andra prisindex. Stegningen av övriga gruppindex var märkbart lägre, för föda endast 2.0 %, för kläder 8.4 % och för „övriga” 9.7 %.

Finlands Banks verksamhet.

Penningens värde och förhållandet till utlandet.

Finska markens utländska värde, som sedan hösten 1945 varit oförändrat, trots att markens inhemska värde år för år försämrats, kunde icke mera år 1949 bibehållas, utan de utländska valutakurserna måste två gånger höjas. Bristen på jämvikt mellan markens inhemska och utländska värde, vilken för varje år alltmera ökats, skulle redan tidigare ha fordrat korrigerande åtgärder. Då priserna på våra viktigaste exportartiklar voro höga och bytesrelationen därför särdeles fördelaktig, hade absolut tvingande skäl därför likväl icke dittills förelegat, i synnerhet som man beredde att en förändring skulle rubba den redan uppnådda inre jämvikten. Först då exportpriserna började sjunka och den utländska efterfrågan avtaga, förändrades situationen helt. För att undvika en stark nedgång i exporten och därmed följande kristid beslöt Finlands Banks direktion den 4 juli att höja alla utländska valutakurser med c. 17.7 %. För att nå faktisk jämvikt hade det visserligen fordrats en större förhöjning, men man fruktade att den skulle orsaka ur stabiliseringssynpunkt ogynnsamma prispöskjutningar och lönerörelser i hemlandet. Dollarkursen höjdes från mk 136: — till mk 160: —, pundkursen från mk 547: — till mk 646: — och kursen på svenska kronor från mk 37: 90 till mk 44: 50. På hösten blev man tvungen att återigen ändra en del valutakurser. Då Storbritannien den 18 september meddelade sin avsikt att, för att komma över sin svåra dollarbrist, devalvera pundet i förhållande till dollarn, beslöt ett stort antal andra länder att följa pundet. Redan följande dag, den 19 september, hade också Finlands Banks direktion klart för sig, att vi icke

hade någon möjlighet att sänka kursen på vårt viktigaste exportland, Storbritannien, utan att vi måste följa pundet och således höja dollarkursen i samma proportion som detta land. Dollarkursen steg härigenom till 231: — mark eller med 44.4 %. Gentemot de valutor, som följde pundet, förblevo kurserna naturligtvis vid det gamla, medan åter övriga kurser ändrades mer eller mindre beroende av om resp. land bibehöll sin dollarkurs oförändrad eller i någon mån höjde den. Slutresultatet var således, att dollarkursen från årets början hade stigit med c. 69.9 %, pundkursen däremot med endast 17.7 %, men t. ex. kursen på schweizerfrancs med 66.9 % och på franska francs med 28.0 %.

Följderna av dessa åtgärder voro, i den mån de hunno framträda under redogörelseåret, av tvenne slag. Å ena sidan stego priserna på en del importvaror, vilket ledde till en, om ock obetydlig, höjning av prisenivån. Å andra sidan stimulerades exporten av en del viktiga produkter, vilket åter förbättrade handels- och betalningsbalansen samt höjde den inhemska produktionen och lindrade arbetslösheten, som redan antagit hotande proportioner. Dessa förändringar komma emellertid knappast alls till synes i Finlands Banks ställning, d. v. s. närmast på dess utländska konton.

Kontot för utländska valutor, även kallat valutaförrådet, varierade under året ansenligt. Den 15 juni uppvisade det sitt minsta saldo eller 1,189 milj. mark, medan det den 8 augusti nådde maximum för året med 2,442 miljoner. Ultimo december utgjorde saldot 2,428 milj. mark och var således 401 miljoner större än ett år tidigare. Observeras bör dock, att till följd av de inträffade devalveringarna de utländska valutorna både på debet- och kredit sidan blivit bokförda till höjda värden. Ökning-

en av valutaförrådet var således nominell och icke reell. I själva verket var de utländska valutornas nettobelopp — detta konto är som känt ett saldokonto, på vilket både tillgångar och skulder i utländsk valuta influera — mindre än ett år tidigare.

Jämfört med det föregående var Finlands Banks andra utländska tillgodohavande, de utländska växlarna, relativt obetydligt. Vid 1949 års början hade banken i sin ägo växlar i utländskt mynt till ett värde av 429 milj. mark, och på ungefär denna nivå höll sig beloppet under största delen av året. I oktober steg det till något över en halv miljard. Under årets sista vecka sjönk växelbeloppet emellertid starkt, till 257 miljoner. Reduceringen sedan årets början var 172 milj. mark eller 40 %. — De utländska sedlarna och räntekuponerna äro av ringa betydelse. Deras bokförda värde var vid ingången av året 22 och vid dess utgång 44 milj. mark.

På skuldsidan förekomma i Finlands Banks ställning tre utländska konton: utländska kontoinnehavare, utländska clearingräkningar och skuld till utlandet. Utländska kontoinnehavares tillgodohavanden stego under året från 1,122 till 4,189 milj. mark eller ungefär till det fyrfaldiga. Denna synnerligen betydande ökning om drygt 3 miljarder berodde huvudsakligen på att exporten till Frankrike, förutsatt i handelsavtal med detta land, var ringa, medan importen därifrån var avsevärd, och att den sålunda uppkomna skulden förts på ifrågakarande konto.

Nettosaldot på utländska clearingräkningar har däremot minskat kännbart. Efter det saldot med betydande växlingar stigit från 2,199 milj. mark i början av 1949 till maximum 2,897 miljoner i slutet av september, sjönk skulden till 1,297 milj. mark vid årets slut. Den starka nedgången med 902 milj. mark eller 41 % berodde i huvudsak på att till Rådunionen under året erlades ansenliga belopp av de förbindelser, som Finland iklätts genom att tyska statens och tyska medborgares egendom och tillgodohavanden överfördes på Rådunionen. I början av 1949 var skulden på ifrågakarande konto — vilket dock icke giver någon exakt bild av det faktiska skuldbeloppet vid olika tidpunkter — 1,111 miljoner och vid årets slut endast 269 milj. mark. Det egentliga clearingsaldot var

däremot vid årets slut ungefär lika stort som vid dess början, nämligen 1,028 milj. mark mot 1,088 miljoner.

Det tredje kontot i denna grupp, den s. k. skulden till utlandet, ökades från 258 till 1,478 milj. mark genom att Finlands Bank lyfte nya belopp av en kredit i Export-Import Bank, varförutom även höjningen av dollarkursen i sin mån påverkade resultatet. Det lyfta beloppet av ifrågakarande kredit steg inalles från 1.9 till 6.4 milj. dollar.

Av det föregående framgår, att Finlands Banks förhållande till utlandet under redogörelseåret kännbart försämrades. Sammanlagt stego de utländska skulderna från 3,579 milj. mark till 6,964 miljoner eller med 3,385 milj. mark. Samtidigt ökades även tillgodohavandena, ehuru betydligt mindre, från 2,478 miljoner till 2,729 milj. mark eller med endast 251 miljoner. I början av året var Finlands Banks nettoskuld till utlandet 1,101 milj. mark, ett år senare åter närmare fyra gånger så stor eller 4,235 miljoner. Observeras bör att dessa förändringar ej angiva växlingarna i Finlands Banks egna utländska förbindelser utan huvudsakligen, trots att de uppträda på bankens konto, beröra den finska folkushållningens utländska skulder och tillgodohavanden.

Utlåningen.

Finlands Banks hela utlåning, vilken år 1948 i motsats till tidigare år icke nämnvärt ökats, steg betydligt år 1949. I början av året utgjorde den 35,023 milj. mark, minimum nåddes enligt sedvanliga säsongfluktuationer den 8 februari med 32,759 miljoner, varefter utlåningen småningom steg till årets högsta belopp, 41,560 miljoner, i medlet av oktober. Den sista december var utlåningen åter något mindre, 40,302 milj. mark, men dock 5,279 miljoner större än ett år tidigare. Ökningen berodde dels på affärslivets stora kreditbehov, dels på statens sviktande ekonomiska jämvikt, och fortgick trots motverkande åtgärder från centralbankens sida. Som exempel på dessa må nämnas att banken uttryckligen den 24 december meddelade, att den icke komme att bevilja lån för finansiering av de väntade löneförhöjningarna.

Bankens direkta utlåning åt sina egna kunder, 14,096 milj. mark vid årets början,

steg småningom allt högre och nådde den 23 juni maximum, 19,569 milj. mark, men sjönk under hösten och var ultimo december 15,845 miljoner. Ökningen under året var således 1,749 milj. mark eller drygt 12 %.

Det andra avsnittet av Finlands Banks direkta utlåning, krediten åt staten, behandlas längre fram.

Den tredje utlåningsfaktorn är rediskonteringen av de av kreditinstitutens diskonterade växlarna. Rediskonteringsbeloppet, som vid ingången av redogörelseåret var 1,697 milj. mark, sjönk kraftigt i januari, till 764 milj. mark, men nådde under första veckan i februari maximum för året med 4,326 miljoner. Småningom löste affärsbankerna in sina rediskonterade växlarna, och i slutet av april återstod sådana endast till ett värde av 130 milj. mark i Finlands Banks portfölj. I början av maj, då omsättningsskatten skulle betalas, överskred rediskonteringen tremiljardersstrecket för att åter mot hösten sjunka till en obetydlighet. Den sista december var beloppet 2,428 milj. mark, d. v. s. 731 miljoner eller 43 % större än ett år tidigare. Detta faktum bevisar, huru stram penningmarknaden var

Finlands Banks inhemska kreditgivning år 1949.

Utgången av månaden	Statens växlar milj. mk	Andra växlar milj. mk	Hypoteks- lån milj. mk	Kassa- kreditiv milj. mk	Rediskon- teringar milj. mk	Summa milj. mk
1948						
December	19,230	13,591	22	483	1,697	35,023
1949						
Januari	19,530	13,717	22	469	764	34,502
Februari	15,230	16,004	22	519	3,634	35,409
Mars	17,530	17,321	22	411	927	36,211
April	19,030	18,125	22	375	130	37,682
Maj	16,430	18,568	22	360	2,524	37,904
Juni	16,730	18,820	22	488	1,165	37,225
Juli	20,230	18,899	22	419	196	39,766
Augusti	20,430	18,596	22	521	335	39,904
September	20,230	18,336	22	427	710	39,725
Oktober	21,930	17,387	22	409	821	40,569
November	21,030	16,721	22	464	2,073	40,310
December	22,030	15,351	22	471	2,428	40,302

Finlands Banks direkta utlåning åt näringslivet, fördelad mellan dess viktigaste grenar, belyses av följande tabell, vari för

och framför allt huru stramheten tilltog under årets senare månader.

Om man betraktar den formella sidan av utlåningen, observerar man att växeldiskonteringen i överensstämmelse med centralbankens karaktär och dess reglemente är helt dominerande. Totalvärdet av de diskonterade växlarna var i början av året 34,518 milj. mark och vid dess slut 39,809 miljoner. Ökningen var 5,291 milj. mark eller c. 15 % och sålunda större än år 1948, då motsvarande tal voro endast 1,839 miljoner resp. 6 %. I slutet av året utgjorde växeldiskonteringen 98.8 % av bankens hela utlåning.

Det på kassakreditiv lyfta beloppet motsvarade endast en bråkdel av föregående konto och varierade under året mellan 562 och 230 milj. mark. I stort sett förblev det på sin tidigare nivå och belöpte sig i början av 1949 till 483 och vid årets slut till 471 milj. mark. Hypotekslånens betydelse var ännu mindre; summan av dem förblev under hela redogörelseåret oförändrat 22 milj. mark.

De månatliga växlingarna i Finlands Banks olika former av kreditgivning belyses av siffrorna i följande sammanställning.

jämförelsens skull upptagits även motsvarande uppgifter för åren 1946—1948.

	31/12 1946	31/12 1947	31/12 1948	31/12 1949
	%	%	%	%
Exportindustrin	61.5	56.5	58.4	58.2
Hemmamarknadsindustrin	17.9	19.4	12.8	15.6
Kraftverken	12.6	14.1	12.8	5.2
Handeln	7.0	9.3	12.3	18.7
Det övriga affärslivet	1.0	0.7	3.7	2.3

Exportindustrin, vilken i sin egenskap av leverantör av utländska valutor står centralbankens intressesfär närmast, intog senaste år, liksom i allmänhet tidigare, främsta plats bland låntagarna. Hemmamarknadsindustrins och handelns andel hade i någon mån ökat, medan kraftverkens kredit i Finlands Bank betydligt sjunkit.

Räntesatserna.

Efter det både Finlands Bank och de övriga kreditinrättningarna i början av 1948 ansenligt höjt sina räntesatser, lättade småningom penningmarknaden något. Det kan visserligen icke sägas att stramheten försvann, men kreditinrättningarnas inlåning blev dock betydligt livligare. Enär en hög räntefot ingalunda i sig själv är önskvärd, skred Finlands Bank genast i januari 1949 till en sänkning av sina räntor. Från och med den 1 februari sänktes bankens lägsta diskonto med $\frac{1}{2}$ % eller från $7\frac{1}{4}$ till $6\frac{3}{4}$ % och de övriga räntesatserna i proportion härtill. Tre månader senare hade situationen mognat för nästa steg. Den 4 maj beslöt riksdagens bankfullmäktige sänka räntorna med en procent, ehuru dock först från den 1 juli, emedan denna tidpunkt var lämpligare för de andra kreditinrättningarna, vilkas samverkan önskades. Nämda dag sjönk alltså Finlands Banks lägsta diskontranta enligt sagda beslut till $5\frac{3}{4}$ % och de andra räntesatserna i samma mån. Vid diskontering av statens växlar tillämpades, oberoende av räntefoten för övrigt, en ränta om 1 %.

På många håll väntades att räntorna skulle sjunka ytterligare, och t. o. m. riksdagen uttalade en önskan i denna riktning, men utvecklingen på penningmarknaden tillät icke ett sådant steg. Kreditbehovet var nämligen alltjämt, bl. a. på grund av

byggnadsverksamheten, synnerligen stort, varför tendensen till större lätthet på penningmarknaden avbröts. Dessutom hade de av devalveringarna orsakade prishöjningarna och lönekraven försvagat tron på penningvärdets bestånd, varför en vid denna tidpunkt verkställd räntesänkning hade verkat i inflatorisk riktning.

Sedelstocken.

Den utelöpande sedelmängden, som i början av 1949 var ett par miljarder större än ett år tidigare, ökade under året — med sedvanliga säsongvariationer — långsammare än år 1948. På sommaren och hösten följde sedelstocken i stort sett 1948 års kurva, men under sista veckan i november ändrades läget och en brant stegring, betydligt större än föregående år, försiggick. Detta berodde dels på att det s. k. sedellånet löstes in, dels också på ovan nämnda av devalveringen föranledda oro.

I början av redogörelseåret var värdet av de utelöpande sedlarna 27,369 milj. mark. Sedan minimum för året, 25,493 miljoner, nåtts den 8 februari begynte en snabb stegring, och 28-miljardersgränsen passerades på sommaren. På hösten minskades sedelstocken, för att mot slutet av året åter stiga och nå ända upp till 29,606 milj. mark den sista december. Den var då 2,237 miljoner eller drygt 8 % större än ett år tidigare; år 1948 var motsvarande ökning 2,207 milj. mark eller 9 %.

Sedelutgivningsrätten och dess användning.

Nedanstående tabell visar, huru summan av de medel, mot vilka Finlands Bank reglementsenligt är berättigad att emittera sedlar, utvecklades under året.

	^{31/12} 1948	^{31/3} 1949	^{30/6} 1949	^{30/9} 1949	^{31/12} 1949
	milj. mk	milj. mk	milj. mk	milj. mk	milj. mk
Guldkassa	268	269	269	269	269
Utländska valutor	2,027	1,755	1,304	1,988	2,428
Utländska växlar	429	387	425	469	257
Utländska sedlar och kuponger	22	22	32	38	44
Inhemskt växlar	34,518	35,778	36,715	39,276	39,808
Summa	37,264	38,211	38,745	42,040	42,806

Sedelutgivningsrätten steg regelbundet under årets lopp och föredde under tredje kvartalet den kraftigaste ökningen. Totalökningen var 5,542 milj. mark eller c. 15 % mot att år 1948 ha varit betydligt mindre, 1,820 miljoner eller blott 5 %. Den berodde i främsta rummet på ansvällningen av den inhemska växelportföljen.

Sedeltäckningen var riklig. Summan av de medel, som berättigade till sedelutgivning, varierade under året mellan 156.5 och 136.2 % av de utelöpande sedlarna och utgjorde på årets sista dag 144.6 %, vilket var något mera än ett år tidigare. Också i jämförelse med summan av alla vid anfordran betalbara förbindelser var sedeltäckningen stor, varierande mellan 117.0 och 107.1 %.

Den oanvända sedelutgivningsrätten eller sedelreserven var även den riklig. Störst var den i september, då den i slutet av den första veckan steg till 7,601 milj. mark; det lägsta beloppet, 4,476 miljoner, rapporterades för den 8 december. Överhuvudtaget finner man, att sedelreserven under årets slutskede var mindre än tidigare. Den sista december utgjorde den 4,964 milj. mark mot 5,963 miljoner ett år tidigare. — Vid jämförelse av sedelreserven å ena sidan med sedelutgivningsrätten, å andra sidan med totalbeloppet av de vid anfordran betalbara förbindelserna, kan en sjunkande tendens konstateras. I början av året var sedelreserven 15.3 % av sedelutgivningsrätten och 18.0 % av de vid anfordran betalbara förbindelserna, i slutet av året voro motsvarande proportionstal 11.1 resp. 12.5 %.

En noggrann bild av Finlands Banks sedelutgivningsrätt, dess sammansättning och dess användning vid utgången av åren 1949 och 1948 fås av följande uppställning.

	^{31/12} 1948	^{31/12} 1949
	milj. mk	milj. mk
<i>Sedelutgivningsrätt:</i>		
Guldkassa och utländska valutor	2,295	2,697
Enligt lagen av den 13 december 1939	34,969	40,109
Enligt § 6 i reglementet	1,800	1,800
Sedelutgivningsrätt	39,064	44,606
<i>Begagnad sedelutgivningsrätt:</i>		
Utelöpande sedlar	27,369	29,605
Övriga avista förbindelser	5,206	9,497
På beviljade kassakreditiv inestående	526	540
Begagnad sedelutgivningsrätt	33,101	39,642
<i>Sedelutgivningsreserv ...</i>	5,963	4,964
Begagnat belopp och reserv	39,064	44,606

Bankens förhållande till staten.

Statens upplåning i Finlands Bank — en företeelse som under normala förhållanden alls icke kom i fråga — höll sig under största delen av redogörelseåret på en något högre nivå än 1948. I början av året uppgick den till 19,230 milj. mark mot 18,500 miljoner ett år tidigare. Under årets lopp varierade skulden starkt från vecka till vecka, beroende huvudsakligen på, när omsättningsskatten bars upp, ty dessa uppbördsdagar sänkte kraftigt summan av statens växlar — och ökade å andra sidan rediskonterna. Summan av ifrågavarande växlar hade den 8 februari sjunkit till 13,030 milj. mark och uppvissade därmed årets minimum. Toppen åter nåddes i medlet av oktober, då det i bankens portfölj

fanns skattkammarsväxlar till ett värde av 23,730 milj. mark, alltså 10,700 miljoner mer än i februari. Den sista december var växelbeloppet 22,030 milj. mark eller 2,800 miljoner större än ett år tidigare.

Statens nettoskuld till Finlands Bank motsvaras dock icke exakt av ovan anförda växelbelopp. Staten har nämligen i allmänhet på sitt upp- och avskrivningskonto i centralbanken en motfordran, som emellertid är rätt anspråklös, enär staten, så snart detta tillgodohavande i högre grad stiger, snabbt löser in någon av sina växlar. Å andra sidan övertrasseras kontot stundom, och då måste underskottet adderas till växelskulden för att den totala skulden skall fås. Under redogörelseåret varierade upp- och avskrivningssaldot synnerligen starkt från vecka till vecka och nådde maximum, 603 milj. mark, i medlet av november och minimum med en skuld på 581 miljoner den sista april. Om även dessa räkningar beaktas, finner man att statens skuld till Finlands Bank i början av 1949 utgjorde 19,211 milj. mark och vid årets slut 21,950 miljoner. Räknet på detta sätt hade Finlands Banks lån åt staten under årets lopp stigit med 2,739 miljoner eller c. 14 %. — Man måste komma ihåg, att storleken av ifrågavarande skuld icke enbart beror på statens eget kreditbehov och dess variationer, utan att växlingarna i medlen på postgirokontot orsaka liknande förändringar.

Vid sidan av den här ovan behandlade utlåningen har Finlands Bank genom att köpa statsobligationer också på sätt och vis lånat åt staten, men denna kredit kan snarast anses ha karaktären av investering. I början av redogörelseåret innehade Finlands Bank dylika obligationer till ett bokföringsvärde av 279 milj. mark, och vid årets slut var motsvarande värde något större eller 298 miljoner.

Utländska clearingräkningar.

År 1949 gjordes nya betalningsöverenskommelser på clearingbas med Grekland, Israel och Japan samt i slutet av året också med Italien, men det var endast till Grekland exporten hann komma i gång. Summan av clearingutbetalningarna till olika länder var i allmänhet större än under föregående år, beroende huvudsakligen

på att kurshöjningarna ökade markbeloppen. I en del fall verkade även ökningen av exportvolymen i samma riktning. Danmark intar en särställning, i det de erlagda betalningarna nedgått med en tredjedel. Orsaken härtill är, att utbetalningar från clearingräkningarna gjordes endast under fyra månader, emedan de tidigare clearingräkningarna därefter enligt en ny överenskommelse ändrades till avtalskonton. Nämnas må ännu att ett belopp om 1,955 milj. mark, som enligt ett s. k. triangelavtal av juni erlades för export till Rådsunionen, bokfördes som utbetalning från clearingräkning.

Clearingutbetalningarna belysas, fördelade efter land, av följande sammanställning, som för jämförelsens skull uppstår motsvarande siffror för 1948.

	1948	1949
	milj. mk	milj. mk
Bulgarien	5	72
Danmark	3,953	1,371
Grekland	—	385
Island	130	328
Israel	—	8
Italien	—	—
Japan	—	55
Jugoslavien	274	167
Norge	739	784
Polen	1,418	2,136
Rumänien	10	—
Rådsunionen	8,753	8,802
Schweiz	525	280
Turkiet	208	296
Tyskland, Västra	359	1,639
Tyskland, Östra	87	196
Ungern	137	374
Summa	16,598	16,893

Slutsaldot på clearingräkningarna belöpte sig vid utgången av 1949 till 1,297 milj. mark motsvarande 2,199 miljoner ett år tidigare. Fördelningen av detta skuldsaldo mellan de egentliga kommersiella kontona och den av de s. k. tyska tillgodohavandena förorsakade skulden till Rådsunionen har redan ovan behandlats.

Remburserna.

Rembursrörelsen var något mindre än år 1948, då den nådde sitt maximum. I synnerhet importremburserna minskades.

Allt som allt öppnades under redogörelse-året 4,486 importrembuser till ett värde av 10,691 milj. mark, medan motsvarande belopp under föregående år var 5,123 rembuser och 15,058 milj. mark. I slutet av året var värdet av de oavslutade rembuserna 3,101 milj. mark, d. v. s. ungefär det samma som ett år tidigare.

Utvecklingen av exportrembuserna var ej lika klar. Antalet nya rembuser var 785 mot 500 föregående år, men deras sammanlagda värde sjönk från 5,575 till 5,082 milj. mark. Vid utgången av redogörelse-året belöpte sig värdet av de oavslutade exportrembuserna till 825 milj. mark motsvarande 950 miljoner ett år tidigare.

Bankens bokslut.

I det föregående ha de viktigaste posterna i bankens ställning samt förändringarna i dem behandlats. Som komplettering är det skäl att granska bankens balans- samt vinst- och förlusträkning.

Balansräkningen.

Finlands Banks balansräkning i början och slutet av 1949 framgår av nedanstående uppställning, som giver en totalbild av förändringar under året.

	31/12 1948	31/12 1949
	milj. mk	milj. mk
Tillgångar:		
Guld-kassa	268.4	268.8
Utländska valutor	2,026.6	2,427.8
Utländska växlar	429.2	256.5
Utländska sedlar och kuponger	22.0	44.5
Diskonterade växlar ...	32,820.6	37,381.0
Rediskonterade växlar ..	1,697.0	2,427.5
Hypotekslån	22.1	22.1
Kassakreditiv	483.1	471.5
Obligationer i finskt mynt	725.2	857.0
Obligationer i utländskt mynt	162.0	198.5
Diverse räkningar	1,364.7	2,303.4
Summa	40,020.9	46,658.6

Skulder:

Utelöpande sedlar	27,368.9	29,605.6
Upp- och avskrivningsräkning med staten ..	18.8	79.6

	31/12 1948	31/12 1949
	milj. mk	milj. mk
Upp- och avskrivningsräkningar med andra Postremissväxlar	1,462.5	1,864.9
Utländska kontoinnehavare	68.3	58.2
Utländska clearingräkningar	1,121.5	4,189.3
Skuld till utlandet	2,199.0	1,297.5
Diverse räkningar	258.4	1,478.4
Regleringsräkningar ...	77.7	529.0
Upplupna räntor	1,326.7	965.5
Grundfond	148.0	111.9
Reservfond	5,000.0	5,000.0
Bankens vinst	136.9	571.1
Summa	834.2	907.6
Summa	40,020.9	46,658.6

Beträffande tillgångarna är utom de tidigare behandlade posterna ansvällningen av obligationsportföljen värd beaktande. Det bokförda värdet av obligationer i finskt mynt steg från 725 till 857 milj. mark, närmast beroende på att Finlands Bank för 200 milj. mark köpte obligationer av Andelskassornas Central Ab:s nya lån. Samtidigt steg till följd av kursförändringarna värdet av obligationerna i utländskt mynt från 162 till 198 miljoner.

Bland skuldkontona må ännu upp- och avskrivningsräkningarna med andra än staten ävensom bankens egna medel beaktas. På dessa upp- och avskrivningsräkningar har det i allmänhet funnits ansenliga belopp, som i hög grad varierat från vecka till vecka, med växande tendens före uppbörden av omsättningsskatten och en stark nedgång därefter. Det lägsta beloppet, e. 304 milj. mark, uppvisade dessa räkningar den 8 februari, det högsta åter, 3,163 miljoner, ultimo juli. Den sista december fanns på kontot 1,865 milj. mark, vilket belopp var 402 miljoner större än ett år tidigare.

Det bokföra värdet av Finlands Banks egna medel ändrades blott obetydligt. Grundfonden förblev vid det gamla, och reservfonden steg från 137 milj. mark till 571 miljoner, då 434 miljoner av vinsten för 1948 i början av året överfördes till densamma. Beaktar man även regleringsräkningarna, vilka äro med bankens egna medel jämförbara reserver och vilkas be-

lopp till följd av devalveringsförlusterna sjönk, fås till resultat att Finlands Banks samtliga egna medel i slutet av 1949 utgjorde 6,537 milj. mark mot 6,464 miljoner ett år tidigare. Ökningen var alltså endast 73 miljoner mot 473 föregående år.

Såsom i föregående årsberättelse påpekades har Finlands Bank en hel del tillgångar, som icke komma till synes i dess balansräkning, såsom fastigheter och aktier. I slutet av 1948 voro de förra värderade till 533.5 milj. mark, de senare till 643.2 miljoner. Av dessa förmögenhetsobjekt donerade banken under redogörelseåret till Helsingfors Universitet gården och tomten vid Sjötullsgatan 8 — värderad till 14.0

milj. mark. Å andra sidan inköpte banken i Joensuu för sitt avdelningskontors räkning aktier i Asunto Oy Pankkitalo till ett pris av 32.2 milj. mark. Dessutom har banken under året placerat betydande summor i två under byggnad varande affärshus, avsedda för kontoren i Jyväskylä och Vasa, men då byggnadsarbetena ännu pågå, ha dessa medel tillsvidare icke avskrivits.

Vinst- och förlusträkningen.

Finlands Banks vinst- och förlusträkning för 1949 jämförd med motsvarande siffror för föregående år framgår ur följande sammanställning.

	1948 mk	1949 mk
Inkomster:		
Räntor på inhemsk utlåning	706,386,661	931,722,994
Räntor på korrespondenter i utlandet	1,099,721	—
Räntor på obligationer	48,578,241	68,131,254
Diverse inkomster	12,148,000	17,526,350
Agiovinst	112,270,502	17,680,643
Provisioner	215,727,365	164,397,311
Summa	1,096,210,490	1,199,458,552
Utgifter:		
Räntor på korrespondenter i utlandet	—	9,347,085
Löner och arvoden	111,879,127	134,771,212
Pensioner och understöd	6,615,550	6,665,446
Bankfullmäktiges arvoden och expenser ..	462,470	625,115
Arvoder åt filialkontorens kontrollanter ..	510,800	515,000
Andelar i barnbidrag och folkpensionspremier	2,234,455	7,122,945
Sedeltillverkningen	65,311,997	85,598,770
Omkostnader	32,780,504	37,749,533
Avskrivningar	37,642,304	5,183,205
Avskrivning på inventarier	4,591,587	4,256,953
Bankens vinst	834,181,696	907,623,288
Summa	1,096,210,490	1,199,458,552

Samtliga inkomster överstego summan för 1948 med 103.2 milj. mark eller närmare 10 %. Ökningen var mycket mindre än föregående år och härledde sig huvudsakligen av att räntorna på den inhemska utlåningen voro 225.3 milj. mark eller e. 32 % större än året förut. Stegringen i ränteinkomsterna var dock icke reell utan berodde främst på bokföringstekniska omständigheter. År 1948 hade, liksom under tidigare år, en betydande del av bankens ränteinkomster — och även vissa andra

inkomster — överförts till regleringsräkningarna för att stärka bankens ställning, men vid bokslutet år 1949 nödgades man för devalveringsförlusternas skull nöja sig med en betydligt mindre överföring till ifrågakvarande konto, varför den bokförda inkomsten ökade på ovan anført sätt.

Räntorna på korrespondenter i utlandet, vilka under de senaste åren varit helt obetydliga, orsakade år 1949 en utgift, som upptagits på vinst- och förlustkontots utgiftssida. Däremot ökade räntorna på ob-

ligationer med 19.5 milj. mark eller c. 40 % som en naturlig följd av att obligationsportföljen svällt ut. Också posten diverse inkomster var större än föregående år, i det ökningen utgjorde 5.5 milj. mark eller 44 %. Agiovinsten och provisionsinkomsten sjönko däremot betydligt. Den senare posten minskade med 51.3 milj. mark eller med nästan en fjärdedel och den föregående ännu mera, med 94.6 miljoner eller hela 84 %. Agiovinstens nedgång berodde på devalveringarna och närmast också på att bankens dollarskulder voro större än motsvarande tillgodohavanden. Minskningen av provisionsinkomsterna får sin förklaring av att remburs- och clearingrörelsen gått tillbaka.

Utgiftssidan visar en ökning över hela linjen. En stegring om 22.9 milj. mark eller c. 20 % på löner och arvoden bör särskilt nämnas, och härtill kommer ännu bankens andel i barnbidragen och folkpensionspremierna, vilken stigit med 4.9 milj. mark eller till mer än det trefaldiga. Sedeltryckningen drog 20.2 milj. mark eller 31 % mera än år 1949, främst genom att sedelförrådet ökats. Omkostnaderna stego med 5.0 milj. mark motsvarande c. 15 %. Totalbeloppet av de egentliga utgifterna uppgick sålunda under redogörelseåret till 282.4 milj. mark motsvarande 219.8 miljoner år 1948. Ökningen var alltså 62.6 milj. mark eller drygt 28 %.

I överensstämmelse med gammal praxis har vid Finlands Banks bokslut avskrivits reparationskostnaderna för de gamla gårdarna ävensom värdet av anskaffade inventarier. Reparationsavskrivningarna voro endast 5.2 miljoner mot 37.6 miljoner föregående år, medan till nyanskaffningar användes 4.3 milj. mark.

Finlands Banks nettovinst blev sålunda 907.6 milj. mark och var därmed 73.4 miljoner eller närmare 9 % större än 1948 och samtidigt större än något tidigare år. Utvecklingen av nettovinsten under senaste tid belyses av följande siffror.

År 1938	104.6 milj. mark
„ 1946	242.2 „ „
„ 1947	603.8 „ „
„ 1948	834.2 „ „
„ 1949	907,623,288 „

Enligt reglementet bör hälften av vinsten, alltså 453,811,644 mark, överföras till reservfonden. I den första rapporten för innevarande år hade reservfonden sålunda ökat till 1,024.9 milj. mark. Den andra hälften av nettovinsten, 453.8 miljoner, torde i sin helhet komma att användas för statens allmänna behov, när i statens inkomstbudget ett t. o. m. något större belopp, 500 milj. mark, hade upptagits.

Av Bankfullmäktige handlagda ärenden.

Revisionen.

De vid 1948 års riksdag utsedda revisorerna, kommunalrådet Aleksanteri Fränti, riksdagsrepresentanten Kaisa Hiilelä, kommunalrådet Kaapro Moilanen, riksdagsmannen Johannes Mustonen och lantbrukaren Juho Niukkanen, verkställde under tiden mellan den 21 och 25 februari i fjol revision av bankens räkenskaper för år 1948. I enlighet med revisorernas tillstyrkan och med stöd av stadgandena härom i bankens reglemente ha bankfullmäktige beviljat direktionen ansvarsfrihet för bankens förvaltning under år 1948.

Granskningen av lånerörelsen och valutahandeln.

Bankfullmäktige ha under året enligt sin instruktion granskat bankens lånerörelse och övriga placeringar ävensom valutahandeln vid följande tidpunkter: den 27 januari, den 16 mars, den 4 maj, den 9 juni, den 18 augusti, den 26 oktober och den 15 december.

Inventeringen samt inspektionen av avdelningskontoren och agenturerna.

a) I huvudkontoret.

Bankfullmäktige ha verkställt i § 6 av sin instruktion föreskriven inventering av huvudkontorets kassor, kassavalv och fonder ävensom lånehandlingar och säkerheter samt panter och depositioner. Inventeringen gav icke anledning till anmärkning.

b) I avdelningskontoren.

Bankfullmäktige ha övervakat, att avdelningskontorens handkassor och valv en gång i månaden samt växlar, skuldsedlar och panter minst tre gånger under året inventerats av kontrollanterna vid kontoren.

c) I agenturerna.

Likaså ha bankfullmäktige övervakat, att kontrollanterna vid de affärsbanker, som

sköta bankens agenturer, avtalsenligt en gång i månaden inventerat agenturernas kassamedel.

Dessutom ha under året samtliga avdelningskontor inspekterats.

Fonder underställda bankfullmäktiges övervakning.

Bankfullmäktige ha godkänt räkenskaperna för år 1948 för de Längmanska och Rosenbergska fonderna samt Elis Holms nödhjälpsfond ävensom översänt avskrifter av räkenskaperna till bankutskottet.

Sänkning av Finlands Banks räntesatser.

Då bankfullmäktige den 5 februari 1948 beslöt höja de av Finlands Bank tillämpade räntesatserna med 2 % eller till 7 1/4—8 1/4 % avsågo de främst att med denna inflationsbekämpande åtgärd hejda den starkt expanderade investeringsverksamheten och samtidigt stimulera sparandet. I slutet av sagda år kunde man redan konstatera, att ändamålet åtminstone delvis nåtts. Efterfrågan på kredit hade avtagit, depositionerna hade ökats och läget på penningmarknaden hade i någon mån lättat. Direktionen fann därför det allmänna ekonomiska läget ha utvecklats sig i så pass gynnsam riktning, att banken försiktigt kunde börja sänka sina räntor. I en skrivelse till bankfullmäktige av den 20 januari föreslog direktionen, att de av Finlands Bank tillämpade räntesatserna skulle sänkas med 1/2 % eller till 6 3/4—7 3/4 %. För att förmå de övriga penninginstitut att följa Finlands Banks exempel, föreslog direktionen vidare att rediskonteringsräntan, som enligt beslut av den 5 juni 1947 var den samma som respektive växlars ursprungliga diskonteringsränta, skulle ändras så, att Finlands

Bank vid rediskontering av växlar med en diskontranta om högst 8 1/2 % skulle tillämpa en ränta, som med 1/2 % understeg diskontrantan, dock minst den ränta, som Finlands Bank tog av sina egna kunder. För att vid rediskontering komma i åtnjutande av nämnda räntelättnad om 1/2 %, måste penninginstitutet således sänka sin diskontranta till 8 1/2 %. Vid sitt möte den 27 januari godkände bankfullmäktige direktionens ovanstående förslag, och de lägre räntesatserna trädde i kraft den 1 februari 1949.

Då det under vårens lopp befanns att penningmarknaden utvecklades gynnsamt och att allmänna ekonomiska hänsyn ej ställde hinder i vägen för en måttlig sänkning av räntefoten, hemställde direktionen den 20 april hos bankfullmäktige om att Finlands Banks räntesatser ånyo måtte sänkas. Direktionen föreslog en sänkning med endast 1 %, för att den småningom tilltagande sparlusten icke måtte försvagas, vilket vore att befara om penninginstitutet skulle sänka depositionsräntan lika mycket som utlåningsräntan. Direktionen föreslog att sänkningen skulle träda i kraft den 1 juli 1949, för att alla penninginstitut skulle för sin del hinna verkställa räntesänkningen vid samma tidpunkt. Bankfullmäktige godkände framställningen vid sitt möte den 4 maj och fastställde Finlands Banks räntesatser till 5 3/4—6 3/4 % räknat från den 1 juli 1949. Samtidigt ändrades rediskonteringsräntan i motsvarande mån, så att den högsta diskontranta, för vilken penninginstitutet beviljas räntelättnad om 1/2 %, sänktes med 1 % eller till 7 1/2 %.

Utländska krediter.

Vid sitt möte den 17 februari godkände bankfullmäktige direktionens förslag att Finlands Bank i Internationella Återuppbyggnadsbanken i Washington skulle upptaga en kredit om 12.5 milj. dollar, vilken kredit Återuppbyggnadsbanken hade lovat bevilja mot garanti av finska staten och mot en årlig ränta om 4 %. Lånet var avsett för den finska industrin, 10 milj. dollar för träförädlingsindustrin, 2 milj. dollar för kraftverkens och 0.5 milj. dollar för kalkbrukens inköp i Förenta Staterna. Låneavtalet undertecknades den 1 augusti

1949, och den 18 augusti godkände bankfullmäktige de slutliga lånevillkoren och bestämmelserna.

I ett den 17 oktober 1949 undertecknat avtal beviljade Internationella Återuppbyggnadsbanken finska staten en kredit om 2.3 milj. dollar för utvecklande av Finlands träförädlingsindustri. Lånet skall återbetalas före utgången av 1951 genom export av sågvaror till Belgien, Danmark och England, och räntan löper med 2 % i året, varförutom i provision årligen betalas 1 % för den utnyttjade delen av lånet och 1 1/2 % för den outnyttjade delen. Krediten var avsedd att användas så, att Finlands Bank lånar nämnda 2.3 milj. dollar av staten och i samråd med Finska Träförädlingsindustriernas Centralförbund fördelar dem bland finska träförädlingsföretag mot av dessa utställda dollarväxlar. De industriinrättningar, som blivit delaktiga i låne-medlen, erlagga ränta och omkostnader i proportion till de erhållna kapitalbeloppen. I en skrivelse av den 25 oktober bragte direktionen ovanstående till bankfullmäktiges kännedom och begärde samtidigt bankfullmäktiges bemyndigande för Finlands Bank att av staten låna sagda 2.3 milj. dollar att användas på ovan beskrivet sätt. Bankfullmäktige godkände framställningen den 26 oktober.

Nya korrespondentbanker.

Vid sina möten den 27 januari och den 8 september beslöt bankfullmäktige på framställning av direktionen att till nya ombud för Finlands Bank skulle antagas Bankers Trust Company, New York, samt Kjøbenhavns Handelsbank A. S., Köpenhamn, och Central Hanover Bank and Trust Company, New York, vilka uppgivit sig vara därtill villiga.

Nya sedeltyper.

Våren 1947 hade Finlands Banks direktion i avsikt att förnya bankens sedeltyper utlyst en skisstävlan, i vilken konstnären Tapio Wirkkala för sina tävlingsförslag tillerkänts både första och andra pris. Direktionen hade därför givit konstnären Wirkkala i uppdrag att tillsammans med

fackmännen vid sedeltryckeriet utarbeta två sedelmodeller, av vilka den ena skulle innehålla en personbild och den andra enbart andra figurer och ornament och vilka skulle kunna godkännas som modeller för de slutliga sedelklichéerna.

Då sagda sedelmodeller i januari 1949 bragts i sådant skick att de tillfredsställde bankens direktion, överlämnade direktionen dem till bankfullmäktige för godkännande. Vid sitt möte den 27 januari godkände bankfullmäktige de föreslagna sedelmodellerna som grund för de definitiva sedelklichéerna och beslöt samtidigt i enlighet med direktionens hemställan att den till valören högsta sedeln skulle återgiva J. V. Snellmans bild, den nästhögsta Republikens första presidents, K. J. Ståhlbergs bild och den närmast högsta sedeln Republikens nuvarande presidents, J. K. Paasikivis bild. Samtidigt beslöt bankfullmäktige att den till valören största sedeln, som ursprungligen avsetts att få ett större format, skulle bli av samma storlek som de övriga nya sedlarna, d. v. s. 142 × 67 mm.

Förslaget om sammanslagning av myntverket med Finlands Banks sedeltryckeri.

Frågan om att sammanslå myntverket och Finlands Banks sedeltryckeri har upprepade gånger varit före. Redan år 1923 uppmanade riksdagen regeringen att överväga, huruvida icke myntverket kunde indragas och dess uppgifter överföras på Finlands Bank. Frågan förföll likväl då till följd av bankfullmäktiges negativa inställning.

År 1927 kom förslaget upp på nytt, då finansministeriet hos Finlands Bank förhörde sig om, på vilka villkor banken kunde åtaga sig myntpräglingen, i fall det bleve önskligt att draga in myntverket. Bankfullmäktige hade då redan ändrat åsikt och ansågo, att från bankens sida inga hinder för en sammanslagning förelåg. Samtidigt föreslogs, att Finlands Bank såsom ersättning för myntpräglingens kostnader skulle få de i myntverket präglade växelmynten gratis. Uppenbarligen var det ersättningsfrågan, som gjorde att förslaget om sammanslagning även denna gång fick förfalla.

Vid sitt möte den 8 september 1949 uppmanade bankfullmäktige direktionen att undersöka, huruvida för närvarande förutsättningar funnes att överföra myntverket från finansministeriet till Finlands Bank. Med anledning härav meddelade direktionen i en till bankfullmäktige riktad skrivelse av den 17 november, att direktionen i princip icke motsätter sig överföringen och att den övervägt de praktiska möjligheterna för en sådan åtgärd. Emedan banken icke förfogar över lokaliteter för myntverket, ansåg direktionen den enda möjliga lösningen vara att myntverket även efter överföringen skulle fungera i sin nuvarande lokal, som banken skulle hyra av staten. Då Finlands Bank i en nära framtid vidtager med planeringen av en ny byggnad för sedeltryckeriet, kunde i detta hus utrymme för myntverket reserveras. Myntverkets maskiner vore Finlands Bank beredd att köpa till ett pris motsvarande deras bruksvärde.

Genom att överlåta myntverket till Finlands Bank skulle staten givetvis mista sin nuvarande inkomst av myntpräglingen. Med hänsyn härtill påpekade direktionen, att hälften av Finlands Banks vinstmedel användes för statens behov i enlighet med riksdagens beslut, varför även halva vinsten av myntpräglingen på denna väg automatiskt bleve överförd till statens ordinarie inkomster.

I sin framställning av det ovan anförda till bankfullmäktige föreslog direktionen, att bankfullmäktige, såframt de förenade sig om direktionens åsikt i saken, måtte bringa planen till finansministeriets kännedom. Bankfullmäktige godkände direktionens plan vid sitt möte den 23 november och bragte den till finansministeriets kännedom för eventuella vidare åtgärder.

Teckning av nya aktier i Tervakoski Osakeyhtiö.

Tervakoski Osakeyhtiös ordinarie bolagsstämma beslöt i mars 1949 att höja bolagets aktiekapital genom att låta Finlands Bank teckna 1,710 stycken av bolagets nya aktier à nominellt 5,000 mark till ett emissionspris av 35,000 mark per aktie. Vid ett möte den 4 maj beslöt bankfullmäktige berättiga bankens direktion att teckna nämnda aktier

och att i likvid för dem erlægga sammanlagt 59,850,000 mark. Finlands Banks innehav av Tervakoski Osakeyhtiös aktier, vilket hade utgjort 84.16 % av bolagets aktiestock, ökades genom ovan relaterade åtgärd till 85.77 % därav.

Donationer.

Den 9 mars 1949 hemställde direktionen i en skrivelse till bankfullmäktige om att Finlands Bank måtte åt Outokumpu Oy:s Stiftelse för främjande av undervisning och forskning inom bergsteknik, metallurgi och geologi, vars verksamhet försvärats av brist på kontanta medel, donera sin den 4 juni 1948 av kommanditbolaget Hackman & Co på 50 år köpta, jordägaren tillhöriga andel i och nyttjanderätt till en kopparmalmsfyndighet, belägen inom ett inmutningsområde på en av sagda firma ägd lägenhets mark i Sysmä by av Kuusjärvi socken. Ändamålet med nämnda, av Outokumpu Oy grundade stiftelse är att med särskild hänsyn till det praktiska livets behov främja undervisnings- och forskningsverksamheten på bergsteknikens, metallurgins och geologins område vid tekniska högskolan och statens tekniska forskningsanstalt samt att bl. a. med stipendier understödja studerande inom dessa branscher. Det vore därför lämpligt att då malmbrytningen på ifrågavarande inmutningsområde i sinom tid begynner, gruvandelen skulle ägas av ett samfund, som främjar bergsindustrins syften. Direktionen föreslog, att donationen skulle göras utan villkor, varigenom stiftelsens styrelse finge avgöra, på vilket sätt den donerade gruvandelen bäst kan utnyttjas för stiftelsens ändamål. Bankfullmäktige godkände framställningen den 16 mars, och överlåtelsen skedde den 24 i samma månad.

Vid samma möte den 16 mars behandlade bankfullmäktige direktionens förslag att Finlands Bank skulle åt Helsingfors Universitet donera gården och tomten N:o 3 i I stadsdelen, 7 kvarteret i Helsingfors stad, adress Sjötullsgatan 8, vilken gård och tomt banken den 2 juli 1948 genom köp förvärvat. På några smärre undantag när voro lokalerna i det på tomten belägna trevningshuset uthyrda åt universitetet. Sin hemställan motiverade direktionen med att ifrågavarande hus var förfallet av ålder

och därför icke såsom sådant lämpade sig för bankens bruk, utan att det ändamålsenligaste vore att riva det och på tomten uppföra en ny bostads- eller kombinerad bostads- och ämbetsbyggnad. Direktionen ansåg dock icke banken hava skäl härtill, emedan tomten ej är särdeles fördelaktig, i synnerhet icke för ett bostadshus, och emedan en vräkning av universitetets inrättningar skulle försätta dessa i ett mycket svårt läge. Bankfullmäktige godkände framställningen, och donationsbrevet underskrevs den 30 mars.

Den 15 december beslöt bankfullmäktige att av bankens medel 2 milj. mark skulle doneras åt Centralskogssällskapet Skogskultur r. f. att användas för skogsförbättring. Denna donation utgjorde ett komplement till det beslut, enligt vilket bankfullmäktige föregående år hade beviljat Keskusmetsäseura Tapio medel för samma ändamål.

Inrättande av ett avdelningskontor i Rovaniemi köping.

I en skrivelse till bankfullmäktige av den 3 maj 1949 meddelade direktionen att den redan en längre tid hyst planer på att öppna ett avdelningskontor i Rovaniemi. I synnerhet sedan Lapplands län bildades, hade frågan blivit aktuell, emedan det ansetts tillbörligt att Finlands Bank har ett avdelningskontor i varje läns förvaltningscentrum. Då förbindelselederna mellan norra Finland och bankens avdelningskontor i Uleåborg äro avsevärda, inrättade Finlands Bank redan år 1926 i Rovaniemi en agentur, som hela tiden handhafs av Ab Nordiska Föreningsbanken. Sagda agentur sköter likväl endast penningväxling samt inlösen av Finlands Banks postremissväxlar och av staten utställda checker och motsvarar därför under de förändrade förhållandena icke i längden sitt ändamål.

Med anledning härav hemställde direktionen hos bankfullmäktige om att banken måtte grunda ett avdelningskontor i Rovaniemi köping. Samtidigt anhöll direktionen av bankfullmäktige om berättigande att vidtaga alla nödiga åtgärder för anskaffning av tomt för avdelningskontorets behov, uppgörande av byggnadsplan för ett nybygge samt igångsättande av byggnadsarbe-

tet. Vid sitt möte den 4 maj godkände bankfullmäktige framställningen om inrättande av avdelningskontoret och beviljade samtidigt de begärda fullmakterna att anskaffa tomt samt planera och låta uppföra den nya byggnaden.

Nybygget i Vasa.

I november 1940 hade direktionen för bankfullmäktige föreslagit att Finlands Bank skulle på sin i Vasa stad ägande tomt om 3,092.4 m² uppföra ett bank- och ämbetshus. Förslaget hade närmast föranletts av den redan då i Vasa rådande svåra lokalbristen, varav jämväl statens verk ledo, varför i sagda stad befintliga ämbetsverk hos Finlands Banks direktion hemställt om att banken måtte påbörja sagda byggnadsföretag och att i byggnaden utrymme för vissa statliga ämbetsverk måtte reserveras. Den 20 november 1940 godkände bankfullmäktige i princip förslaget, utgående från att det på ifrågavarande tomt belägna tvåvåningsstenhuset, i vilket bl. a. Finlands Banks avdelningskontor i Vasa var inrymt, skulle rivas och ett nytt ämbets-, affärs- och bostadshus skulle uppföras, i vilket även sagda avdelningskontor skulle förläggas.

Förrän några som helst praktiska åtgärder hunnit vidtagas med anledning härav, meddelade emellertid några av de ämbetsverk och inrättningar, som ursprungligen önskat flytta in i det nya huset, att de skaffat sig lokaler på annat håll, varför direktionen, jämväl med beaktande av de rådande svåra förhållandena, beslöt låta saken anstå. Härom förenade sig även bankfullmäktige vid sitt möte den 9 juni 1941.

Ett par år senare fann direktionen skäl föreligga att återupptaga planerna på nybyggnaden, emedan den skärpta lokalbristen föranlett en del ämbetsverk och inrättningar att ånyo höra sig för om möjligheterna att reservera lokaler i ett nybygge. Ehuru det ännu ej var klart när byggnadsarbetet kunde sättas i gång, beslöt direktionen likväl att fortsätta ärendets beredning inom tidigare fastställd ram och uppdrog sommaren 1943 åt professor J. S. Sirén att göra ett utkast och senare huvudritningarna till nybyggnaden. En redo-

görelse för sina förberedande åtgärder framlade direktionen för bankfullmäktige den 5 juni 1947, varvid bankfullmäktige godkände dem och befullmäktigade direktionen att vidare utveckla nybyggnadsplanerna.

I januari 1949 ansåg direktionen planeringsarbetet vara så långt framskridet, att bygget under vårens lopp kunde påbörjas. Tidpunkten ansåg direktionen även så tillvida lämplig, som byggnadsarbetena kunde lindra arbetslösheten i Vasa. Därför underställde direktionen de av professor Sirén uppgjorda huvudritningarna till nybygget bankfullmäktige för godkännande och anhöll om fullmakt att vidtaga alla nödiga åtgärder för igångsättandet av grundnings- och byggnadsarbetet. Vid sitt möte den 27 januari godkände bankfullmäktige sagda huvudritningar och beviljade direktionen de begärda fullmakterna. Grundningsarbetet för nybygget, som skall rymma c. 50,100 m³, sattes i gång i april 1949, och de följande byggnadsskedena ha framskridit snabbt.

Höjning av löner och pensioner, dyrortstillägg samt den extra personalens avlöning.

I juni 1949 föreslog direktionen hos bankfullmäktige att bankens ordinarie befattningshavare skulle få löneförhöjning från början av februari samma år. Vid uppgörandet av förslaget till höjning av grundlönerna hade direktionen ungefär följt principerna för statstjänstemännens och -befattningshavarnas nya grundlöner. Ett undantag utgjorde endast löner för avdelningskontorens föreståndare och en del av de högsta tjänstemännen vid huvudkontoret, för vilkas del direktionen fann det påkallat att föreslå något större förhöjningar, emedan ifrågavarande löner vid tidigare förhöjningar stannat på en relativt sett alltför låg nivå. Det sammanlagda beloppet av de föreslagna nya grundlönerna var c. 67.5 milj. mark i året eller c. 4.6 milj. mark större än årssumman av de tidigare grundlönerna. Vid sitt möte den 9 juni godkände bankfullmäktige direktionens framställning och beslöt att de höjda grundlönerna skulle utbetalas retroaktivt från den 1 februari 1949.

Även de åt bankens ordinarie personal utbetalade ålderstilläggen och indexkompensationerna stego från början av februari 1949, emedan skalan för de åt statens tjänstemän och befattningshavare erlagda ålderstilläggen ävensom indexkompensationsprocenten, vilka tillämpas jämväl på de av Finlands Bank utbetalade ålderstilläggen och indexkompensationerna, från sagda tidpunkt höjdes.

Vid samma möte den 9 juni godkände bankfullmäktige likaså direktionens förslag att de av banken utbetalade s. k. gamla grundpensionerna och -understöden från den 1 februari 1949 skulle höjas med iakttagande av samma principer, enligt vilka de ur statens medel beviljade gamla grundpensionerna från samma tidpunkt höjdes. Detta innebar att de redan beviljade pensionerna och understöden höjdes till samma belopp som de motsvarande pensioner och understöd, vilka beviljas enligt befattningshavarnas fr. o. m. den 1 februari 1949 höjda grundlöner, och fastställdes pensionernas storlek enligt den för samma eller motsvarande tjänst eller befattning fr. o. m. den 1 februari 1949 erlagda grundlönen och understödets höjda belopp enligt det för motsvarande befattning fr. o. m. samma tidpunkt utgående grundarvodet. Likaså höjdes indexkompensationsprocenten för pensioner och understöd med $\frac{1}{2}$ % räknat från den 1 februari 1949.

Även den åt bankens extra befattningshavare betalade avlöningen höjdes fr. o. m. den 1 februari 1949, varvid följdes samma principer, enligt vilka staten höjt sina extra befattningshavares avlöning. För denna förhöjning beviljade bankfullmäktige för redogörelseåret ett anslag om c. 1,600,000 mark.

I december hemställde direktionen hos bankfullmäktige om att åt Finlands Banks ordinarie och extra befattningshavare även år 1950 måtte betalas dyrortstillägg enligt samma principer som åt innehavarna av statstjänst eller -befattning. Bankfullmäktige godkände förslaget vid sitt möte den 15 december och beviljade för ändamålet ett anslag om sammanlagt c. 11,990,000 mark.

Vid samma möte beviljade bankfullmäktige c. 34,000,000 mark till avlöning av bankens extra personal år 1950.

Pensioner och understöd.

Bankfullmäktige beviljade under det gångna året tre pensioner enligt pensionsstadgan och två understöd till ett sammanlagt årligt belopp av 811,920 mark.

Kontrollanterna vid avdelningskontoren.

Som kontrollanter vid bankens avdelningskontor och som deras suppleanter fungera enligt bankfullmäktiges beslut under år 1950 följande personer:

Kontoret i Björneborg: kontrollanter fil. doktorn Frans Vihtori Härmä och direktören Yrjö Nurmi samt suppleanter borgmästaren, vicehäradshövdingen Väinö Wilhelm Hahta och stadsdirektören Martti Johannes Ekblom;

Kontoret i Joensuu: kontrollanter kommerserådet Juhana Tarma och verkställande direktören Aleksanteri Vornanen samt suppleanter verkställande direktören, ekonomierådet Kosti Aaltonen och köpmannen Aulis Erkki Tahvo Aho;

Kontoret i Jyväskylä: kontrollanter direktören Kaarlo Vilhelm Laitila och polismästaren, vicehäradshövdingen Eino Ilmari Karpio samt suppleanter biträdande stadsdirektören, diplomingenjören Veikko Johannes Tolamo och direktören Toivo Johannes Heinonen;

Kontoret i Kotka: kontrollanter verkställande direktören, kommunalrådet Veikko Aleksander Cajander och verkställande direktören, kommerserådet, borgmästaren Hugo Gustaf Johannes Melart samt suppleanter stadssekreteraren, vicehäradshövdingen Kustaa Ilmari Laaksonen och verkställande direktören Kaarlo Erkki Marjanen;

Kontoret i Kuopio: kontrollanter borgmästaren Alvar Hjalmar Mikael Hurtt och lantbruksrådet Niilo Ilmari Jokinen samt suppleanter justitierådmannen Gunnar Valdemar Hellén och kontorsföreståndaren Vilho Ruotsalainen;

Kontoret i Lahti: kontrollanter direktören Väinö Tuompo och rektorn, fil. magistern Artturi Aukusti Tähtinen samt suppleanter stadsdirektören Olavi Ilmari Kajala och verkställande direktören, ingenjören Torsten Martin Lindroos;

Kontoret i S:t Michel: kontrollanter häradshövdingen Erkki Veikko Kuokkanen

och politierådmannen Otto Kinnunen samt suppleanter direktören Walter Pulkkinen och verkställande direktören, ekonomierådet Otto Eskelinen;

Kontoret i Tammerfors: kontrollanter verkställande direktören Alpo Pesonen och lagmannen, justitieborgmästaren Lauri Talvia samt suppleanter verkställande direktören, översten Eric B:son Schauman och direktören Lauri Pellas;

Kontoret i Tavastehus: kontrollanter kommerserådet Anders Gustaf Skogster och verkställande direktören Kaarlo August Noro samt suppleanter vicehäradshövdingen Yrjö Jokiranta och verkställande direktören Alekski Tandefelt;

Kontoret i Uleåborg: kontrollanter verkställande direktören Otto Alfons Karhi och justitieborgmästaren Kaarlo Torsten Reinilä samt suppleanter direktören Jalmari Kustaa Korkeakivi och verkställande direktören, kommerserådet Aarne Toivonen;

Kontoret i Vasa: kontrollanter direktören, kommerserådet Lauri Aleksander Niinioja och borgmästaren Axel Elias Laxén samt suppleanter direktören Juho Viljam Vaahtoniemi och verkställande direktören Einar Armas Railo; samt

Kontoret i Åbo: kontrollanter landshövdingen Frans Vilho Kyttä och direktören Juho Heikki Kurkela samt suppleanter direktören Aarne Laaksonen och verkställande direktören Väinö Jylhä.

Bankfullmäktige och revisorer.

Såsom bankfullmäktige fungerade år

Helsingfors den 22 mars 1950.

VIHTORI VESTERINEN

O. Peltonen
Juhani Leppälä
J. O. Söderhjelm

Erkki Leikola
P. Salmenoja
H. Manninen

Mauno Pekkala
J. Erl. Pilppula

Esko K. Leinonen.

1949 följande av riksdagens elektorerna där till utsedda personer:

Vesterinen, Vihtori, lantbrukare,
Peltonen, Onni, minister,
Leikola, Erkki, professor,
Pekkala, Mauno, generaldirektör,
Leppälä, Juhani, kommunalråd,
Salmenoja, Pietari, generaldirektör,
Pilppula, Juho Erland, kommunalråd,
Söderhjelm, Johan Otto, jurisdoktor,
Manninen, Hugo, riksdagsman.

Av dessa utgjorde de tre förstnämnda de ordinarie bankfullmäktige. Som ordförande fungerade hela året undertecknad Vesterinen och som viceordförande undertecknad Peltonen.

Till bankens revisorer för granskning av 1949 års räkenskaper utsågo riksdagens elektorerna följande personer:

Niukkanen, Juho, lantbrukare, riksdagsman, som suppleant *Laine, Lauri*, småbrukare, riksdagsman;

Hüelälä, Kaisa, kassörska, riksdagsrepresentant, som suppleant *Bryggari, Tuomas*, stenarbetare;

Moilanen, Kaapro, kommunalråd, som suppleant *Kullberg, Henrik*, lantbrukare, riksdagsman;

Mustonen, Johannes, skogsarbetare, riksdagsman, som suppleant *Kulo, Kusti*, vårdledare; samt

Fränti, Aleksanteri, kommunalråd, som suppleant *Öhman, Carl Arne*, juriskandidat, riksdagsman.

IVA5a 1950 82681
Riksdagens
Riksdagens bankfullmäktiges
berättelse för

1995-06-28

POISTETTU
PANKIM